

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja 8 krat letno. - Uredništvo in upravnništvo je v Salendrovi ulici šte. 6. - Telefon šte. 2283.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 4.

Ljubljana, 30. junija 1937

Leto XVII.

Eksekutivno pobiranje davka

V organu društva davčnih uradnikov »Davčni službi« je nek davkar priobčil članek o potnem pavšalu davčnih uradnikov in eksekutivnem pobiranju davka. Na to mu v istem glasilu odgovarja davčni kontrolor v Novem mestu g. Joža Šterbenc v posebnem članku, katerega z njegovim dovoljenjem priobčujemo z izpustitvijo nekaterih odstavkov.

Kako naj na primer podeželske davčne uprave pred avgustom izterjajo predpisane dvanajstine odnosno četrtinke predpisa, ko zapade vendar šele 15. avgusta polovica pretežnega predpisa davka? Iz istega razloga ne more biti v septembru plačanih 9 dvanajstlin. Kako naj davčne uprave zaključijo davčne glavne knjige v času od 1. I. do 25. II. vsakega leta, ko padejo vendar v ta rok vse mogoči važni in nujni posli, katerih izvršitev zopet zadeva izplačilo procentov potnega pavšala. Iz istih razlogov ne more biti tudi odmera pri večjih davčnih upravah odpadajoča v to četrtletje pravočasno izvršena. Končno pa, delo pri davčnih upravah ni takšno in tako razporejeno, posebno vsled pomanjkanja uradništva, da bi se moglo postavljati za izvršitev posameznih poslov tako kratke in točno določene roke, ker se vedno odreja in zahteva še kaj nepredvidenega. To zopet zahteva nadurno delo, torej tudi več truda in dela, upravičeno tedaj tudi več plače.

Dobili smo sicer nekaj nagrad — kdo ve, kolikokrat preklelih — ampak te izrecno na račun uniform. Te pa tako in toliko, da sedaj nismo oblečeni stanu primerno ne z uniformami, ne s civilnimi oblekami. Prve niso več za na cesto, drugih si pa nismo molgi nabaviti, brez eventualnih podpor od onih, katere bi morali sami podpirati, ali pa brez zadolžitve.

Potrebno bi bilo, da bi vzdrževanje uniform že enkrat osigurala država s proračunom.

Davčna eksekucija. Pisec nasvetuje pri eksekuciji več odločnosti. Kakšen bi bil po njegovem uspeh, ne vem. Da, ko bi ne bilo krize za denar, morda.

Oglejmo si malo eksekucijo na podeželju: »Plačali niste, glejte, stroškov je škoda.« »Nimam denarja«, je miren odgovor. »Poglejte v blevu je polno živine, svinjaki so polni, a prodati ni mogoče nič. Imam tudi vina, a nihče ne kupi. Plačal pa bom, prosim potrpite bo že bolje, pa bom plačal.«

»Kaj naj torej zapišem?« »Kar vam je drago« je miren odgovor. »Vi boste lažje prodali, jaz itak ne morem ničesar.«

»Po 300 din so vredne te svinje.« »Kaj po 160 Din sem jih ponujal, take svinje pa zastoj. Denarja ni!«

Srečno, ti reče v pozdrav, brez vsake jeze, še nekako vesel, misleč, da bodo svinje sedaj prodane.

E, kaj to, eksekutorju ni mesta za čuvstva.

Na pragu se pokaže pohlevni, muk polni obraz skušene žene. »Dober dan vam Bog daj«, pozdravi vnaprej.

»Kje je gospodar? Davkov niste plačali, bodo stroški.« »O, davke bomo plačali. Davke se mora plačati saj vemo; Bogu kar je božjega, kralju kar je kraljevega. Brez tega ni na svetu. Saj dobro vemo. O vse bomo plačali, samo sedaj nimamo. Bolje bo, bo narastlo, ali bomo zaslužili z delom, pa bomo plačali. Težko je danes kmetu za denar. V posojilnici imamo denar, pa ne dobimo. Davek pa bomo plačali, vse bomo plačali, samo stroškov nam ne delajte.«

V sekundi je bila ta molitev in prošnja opravljena. Popisati ni kaj! Nesreča pri živini.

»Kaj pa tam pri sosedu?«

»Hudo je danes, hudo! Denarja ima, pa ga ne posodi takemu, ki bi vrnil in hvaležno vrnil. Nima več duše, kdor ima kaj več! Pa z Bogom, sprejel vas ne bo preveč prijazno,« je še poltiho zamrmrala.

»Dober dan oče. Kako pa da ste na davke pozabili?« Izpod širokih krajnikov štrle kuštravi lasje in poniglavi pogled obvisi nekje na eksekutorju: »Kaj?«

Grenko čašo pije ubogi eksekutor. Na račun — koga!? »Le zapišite, le, saj prodali ne boste, naprej je le v ustih še nekaj mrmral, ker ga je bilo le strah vse izustiti.

In tako dalje se vrši po vasi.

Sledijo prodaje. Plačati je treba, kje dobiti denar. Tekanje in prosjačenje sem in tja, da se Bogu usmili. Denarja pa le ni!

»Moramo dobiti denar. Kje bomo dobili kako telico? Letos bi telila, potem bi bilo takoj lažje, tele za davke, mleko in krava bi ostala. In pri svinjah bi se doredilo, pa bi šlo. Težko bi bilo, ampak šlo bi. Da hočejo počakati, vse bi se prav naredilo, pa nočejo. Če v vasi ne prodajo, bodo odgnali.«

»Joj, za same stroške bodo prodali, če odženejo, pa tako lepa svinja, mlade bi kmalu imela, pa bi plačali, da počakajo,« jadicuje drugi itd. po vsej vasi.

Taki so resnični primeri, rekel bi še idealne eksekucije. So pa žalibog po večini veliko bolj dramatični in drastični. Kaj vse doživi ubogi eksekutor.

Mnogo jih je, ki nimajo pa imajo, ki imajo pa nimajo, ki imajo pa ne dajo in mnogo jih je danes, ki nimajo pa dajo, kar težko pridobijo.

Pri taki eksekuciji ni dovolj biti odločen in uniformiran, ampak je nujno potreben razum in trezen preudarek, ki nam pa nalaga premnogo skrbi, dela in odgovornosti. Toda časi in razmere so taki, da morda žal to biti v premnogih slučajih gospodarska in državna zahteva.

Ubogi eksekutor, šef in referent, pa bodi Bog in delaj čudeže, da bo koza cela in volk sit.

Nauk o narodnem gospodarstvu mora biti vodilna misel za organizacijo eksekucije in eksekucijske uredbe osnovni zakon. Edino iz te presoje je mogoče ustvariti organizacijo eksekutivnega postopka. Ta postopek pa napravlja šefe in eksekucijske referente davčnih uprav le še bolj odgovorne, ker je potrebno pri tem vedno strogo objektivno, individualno presojati. Ni vse za vse in povsod enako se ne more postopati.

Eksekucijska organizacija pa zavisi po tem v marsičem od davčne morale.

Kakšna je morala davčnih zavezanecov — nekaterih vsaj — in avtoriteta davčnih oblastev, vemo najbolj le davčni uslužbenici, ki to tudi trdo občutimo.

Poleg naštetih razlogov, je pa v zadnjem času še en razlog padca davčne morale.

Nepravilno se namreč umeva in ceni odločbe in uredbe, s katerimi se je v letih 1932, 1934 in 1935 odpisovala delna davčna terjatev, ali olajšalo odplačevanje davkov.

Vse to pa zato, ker so bili pri tem vedno prizadeti večinoma zopet res le dobri in skrbni davkoplachevalci, žalibog neredko najrevnejši, dočim so imeli koristi zopet predvsem nemarni, velikokrat premožnejši in oni, ki so uživali razne zaščite, mogoče tudi vsled popustljivosti in površnosti finančnih oblasti in eksekucijskih organov, a morda tudi pomanjkljivosti zakonov.

Davčno moralo naj popravljajo v prvi vrsti oni, ki so zakrivali njen padec. Popravila pa se bo tudi z ureditvijo in izboljšanjem gospodarskih razmer, z uzakonjenjem reda in pravice, kamor spada, ne v zadnji vrsti, tudi zakon o eksistenci in stalnosti davčnih uradnikov in eksekutorjev.

Ker je davčna eksekucija — tedaj vsa ona, ki jo davčne uprave vrše — za nas danes gotovo najbolj pereče vprašanje, bi bilo umestno, da se ta tvarina čim bolj pretresa. Eksekucijski zakon in uredbe je nujno potrebno spraviti v sklad s časi, pa tudi z drugimi zakoni, ki ovirajo uspeh naše eksekucije.

Zato na delo!

Nove takse za dediščine in za prenos nepremičnin zaradi smrti ali daritve med živimi

Glasom čl. 20., točka 10 se spreminja tarifna postavka 23. zakona o taksah in se glasi z veljavnostjo za vso kraljevino:

10. Tar. post. 23. zakona o taksah se izpreminja in se glasi z veljavnostjo za vso kraljevino:

»Za pogodbe o daritvi med živimi in za primer smrti kakor vobče za vse prenose premičnih in nepremičnih stvari ali pravic z daritvijo, oporoko ali po zakonitem dednem nasledstvu, se plačuje dedna

oz. darilna taksa kakor tudi taksa za prenos nepremičnin zaradi smrti ali daritve med živimi (prenosna taksa).

1. Dedna taksa se plačuje po stopnji

A taksna razpredelnica za dediščine.

Skupina	Osebnostno razmerje med zapustnikom in pridobiteljem	Stopnje											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		Čista vrednost pripadle imovine v dinarjih											
		do 2.000	nad 2.000 do 10.000	nad 10.000 do 25.000	nad 25.000 do 50.000	nad 50.000 do 100.000	nad 100.000 do 200.000	nad 200.000 do 400.000	nad 400.000 do 600.000	nad 600.000 do 1.000.000	nad 1.000.000 do 2.000.000	nad 2.000.000 do 3.000.000	nad 3.000.000
Taksna stopnja v odstotkih													
I.	Otroci in vnuki	—	—	1,5	2	2,50	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6
II.	Nezakonski in pozakonjeni otroci; ostali sorodniki v ravni vrsti; zakonec, ki v času nastanka taksne obveznosti ni bil ločen od mize in postelje ali razporečen, in zakonec, ki je bil ločen ali razporečen brez lastne krivde	—	1	1,5	2	2,50	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6
III.	Bratje in sestre, najsi tudi le po enem roditelju; pastorki(ke)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
IV.	Prvostopni potomci bratov in sester; zov in snahe	3,5	5	6,50	8	9,5	11	12,5	14	15,5	17	18,5	20
V.	Tast, tašča, posvojitelj in posvojiteljica; drugostopni potomci bratov in sester	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30
VI.	Vse ostale osebe kakor tudi naprave in ustanove, kolikor niso oproščene	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34

2. Darilna taksa se plačuje po stopnji sorodstva med darovalcem in obdarjenem in po celotni čisti vrednosti darila posameznemu obdarjencu, po isti gorenji taksni razpredelnici A za dedno takso, vendar tako, da plačujejo osebe iz I. in II. skupine za darila nad 2000 do 10.000 dinarjev 1%.

3. Istočasno z dedno in darilno takso iz taksne razpredelnice A se plača za pre-

nos nepremičnin zaradi smrti ali daritve med živimi tudi še taksa za prenos nepremičnin, in sicer tolikokrat, kolikokrat je bila omenjena vrsta izpremenjena, ne glede na to, ali je bila napravljena o dotičnem pravnem poslu listina ali ne in ali je vpisana izprememba v javno (zemljiško knjigo) ali ne, in sicer po nastopni taksni razpredelnici B:

nos nepremičnin zaradi smrti ali daritve med živimi tudi še taksa za prenos nepremičnin, in sicer tolikokrat, kolikokrat je bila omenjena vrsta izpremenjena, ne glede na to, ali je bila napravljena o dotičnem pravnem poslu listina ali ne in ali je vpisana izprememba v javno (zemljiško knjigo) ali ne, in sicer po nastopni taksni razpredelnici B:

B. Taksna razpredelnica za prenos nepremičnin zaradi smrti ali daritve med živimi.

Skupina	Osebnostno razmerje med zapustnikom in pridobiteljem oz. med darovalcem in obdarjenem	Stopnja					
		1	2	3	4	5	6
		Kosmata vrednost pripadle ali darovane nepremičnine v dinarjih					
		do 50.000	nad 50.000	do 30.000	nad 30.000	na vrednost ne glede	
Taksna stopnja v odstotkih							
I.	Otroci in vnuki; nezakonski in pozakonjeni otroci; ostali sorodniki v ravni vrsti; zakonec, ki v času nastanka taksne obveznosti ni bil ločen od mize in postelje ali razporečen, in zakonec, ki je bil ločen ali razporečen brez lastne krivde	1/2	1				
II.	Bratje in sestre, najsi tudi le po enem roditelju; pastorki(ke)			1 1/2	2		
III.	Prvostopni potomci bratov in sester; zeti in snahe					3	
IV.	Tast, tašča; posvojitelj in posvojiteljica; drugostopni potomci bratov in sester					3	
V.	Vse ostale osebe kakor tudi naprave in ustanove, kolikor niso oproščene						4

Vse določbe, predpisane glede dedne in darilne takse, veljajo tudi glede takse za prenos nepremičnin zaradi smrti ali daritve med živimi; za osnovo odmeri te prenosne takse služi kosmata vrednost nepremičnin.

Pripomba. Če sta pretekli od zapustnikove smrti več ko dve leti, dedna taksa pa na prvi stopnji brez krivde taksnega zavezanca še ni odmerjena, mu sme dovoliti finančna direkcija na dokumentirano prošnjo revizijo vrednosti zapuščine, če je padla njena vrednost v času prvostopne odmere proti vrednosti v času zapustnikove smrti vsaj za tretjino. Zoper odločbo finančne direkcije ni pritožbe. Če se taka dovolitev izda, trpi stroške morda potrebne cenitve po izvedencih prošilec.

Primeri pridobitve zaradi smrti, ki nastopi, preden zadobi moč ta paragraf finančnega zakona, kakor tudi primeri daritve med živimi, glede katerih nastane pravica države do takse, preden zadobi moč ta paragraf finančnega zakona, se obravnavajo do pravomočnosti še po prej veljavnih določbah o dedni in darilni taksi; v takih primerih se uporabljajo glede dedne takse določbe tega paragrafa finančnega zakona, če so ugodnejše za taksnega zavezanca in če ta pismeno to zahteva najkasneje v dveh mesecih, odkar je zadobil ta paragraf finančnega zakona moč.

V primerih, ko je dedna taksa po prej veljavnih zakonskih določbah že pravno-močno odmerjena, toda za več ko polovico še ni plačana, se sme zahtevati v dveh me-

cesih od dne, ko zadobi moč ta paragraf finančnega zakona, revizija vrednosti sestavnih delov, če je padla ta vrednost, določena po času zapustnikove smrti, za več ko tretjino glede na čas, ko je bila taksa odmerjena.

Dosedanje določbe zakona o taksah kakor tudi posameznih pristojbinskih zakonov o dedni in darilni taksi in o taksi na prenos nepremičnin zaradi smrti ali daritve med živimi, prenehajo veljati, kolikor niso v skladu z določbami tega paragrafa finančnega zakona; minister za finance pa se pooblašča, da predpiše sporazumno z ministrom pravde na podstavi ostalih določb omenjenih zakonov z uredbo za vso kraljevino skupne natančnejše določbe za izvrševanje tega paragrafa finančnega zakona.

Še o ljubljanskem proračunu za leto 1937-38

Pri poročilu o ljubljanskem mestnem proračunu za leto 1937/38 je referent finančnega odbora g. prof. Karl Dermastija med drugim izjavil, da smatra za golo demagogijo, ker je Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani poslalo občinskim svetnikom posebna tiskana pisma, v katerih jih je prosilo, naj z ozirom na priloženo spomenico skušajo doseči znižanje občinskih doklad in naklad. Podpisani predsednik Ivan Frelj in odbornik dr. Josip Regali sta na to poslala g. prof. K. Dermastiji pismo, v katerem sta zahtevala, da načelnik finančnega odbora svojo trditve o goli demagogiji v prihodnji občinski seji prekliče. Ker g. referent v zadnji občinski seji tega ni napravil, priobčujemo to pismo v »Mojem domu« v svrhu potrebne vednosti našim članom.

Pismo se glasi:

Po zapisniku druge javne seje mestnega sveta ljubljanskega z dne 13. marca 1937, ki smo ga šele po odobritvi dobili na vpogled, ste na seji mestnega sveta ljubljanskega, dne 13. marca t. l. poročali o mestnem proračunu za leto 1937/38. in med drugim izjavili tudi naslednje:

»Zato smatram za golo demagogijo, če se pošiljajo sedaj okrog tiskana poročila, ki trdijo, da bo dohodek mestne občine ljubljanske samo iz tega naslova višji za 1.200.000 Din. Govorijo nadalje, da hoče mestna uprava ustvarjati milijonske rezerve. S tem je storjen očitek, kot da hočem napraviti fingiran račun. Ta očitek pa moram odločno zavrtniti. Na polje fingiranega računa se nisem in se ne podajam in se nikdar podajal ne bom. (Medklici: živjo-bravo!). Dokler bom jaz pri tem delu, bo proračun izvršen na podlagi resnice. (Živahno pritrdjevanje.) Odločno zavračam mnenje, da se hoče nekaj fingirati in uporabiti skrite rezerve v bog-ve kake namene. In ko sem dal dotičnim gospodom pojasnila, so oni še vedno vztrajali na svojem stališču, zato sem smatral za potrebno, da o tem javno odgovorim. Lahko je govoriti o bremenih ljudem, ki že zares težko nosijo, s takimi neresničnimi trditvami, pa jih prenašajo še težje. Lahko je to, ampak težko je preskrbeti druge vire dohodkov. Pri vodarini smo odbili 5%, radi tega je Društvo hišnih posestnikov izjavilo, da znaša povišani dohodek vodarine, gosaščine in kanalske pristojbine 1.630.000 Din. Ta trditve je jalova. (Načelnik govori dalje...) Pri vodarini se je zmanjšala odmera podlage za 5%. Radi tega je Društvo hišnih posestnikov izjavilo, da znaša povišan dohodek (od vodovodne naklade, gosaščine in kanalske pristojbine) 1.630.000 Din. Ta trditve je jalova. Že v tem letu smo morali odpisati na vodarini 3,2%, tako, da bomo prišli do konca proračunskega leta čez 5%.«

Na navedne Vaše trditve, ki ste jih navajali v javni občinski seji zaradi ugleda našega društva in osebne časti podpisancev, ki sva z Vami razpravljala, ne moremo in ne smemo molčati.

Ugovarjati moramo Vaši trditvi, da bi bilo delalo naše društvo s svojimi pismi in vlogami demagogijo, ko je mestnemu poglavarstvu stvarno dokazalo, da je popolnoma po nepotrebnem in brez podlage v osnutku proračuna odbitih 10% pri postavitki o vodarini, gostaščini in kanalski pristojbini. Dokaz za to je dejstvo, da je finančni odbor sam pod Vašim načelstvom prvotni 10% ni odbitek znižal na 5% odbitek, pa dotične vsote ni porabil za zmanjšanje občinskih doklad in naklad, temveč je zaradi tega sklenil večje izdatke. Pa tudi sedanji 5% odbitek je mnogo previsok in bi bilo treba računati med dohodki vodarino, gostaščino in kanalsko pristojbino brez odbitka, tedaj od celega zneska 118.513.650 Din. V svojem poročilu ste trdili, da ste že do dneva, ko ste dali poročilo na vodarini odpisali 3.2%, kar se pa dejansko ni zgodilo, ker je bilo do konca marca odpisanih samo 197.000 Din, kar ne znaša niti 2% od celoletne najemnine. Najbrž ste upoštevali tudi odpise pri večji porabi vode, kar pa nima nobene zveze z vodarino na podlagi najemnin. Nasprotno je resnično, da se je nad prvotni predpis vodarina povečala celo za 400.000 Din. Popolnoma upravičena je tedaj naša trditev, da bi bilo treba k najemnini še celo prišteti 350.000 Din, kakor smo navedli v svoji spomenici na g. predsednika mestne občine in tudi predpis te spomenice izročili Vam kot načelniku finančnega odbora. Zato se prvotni predpis vodarine itd. v letu 1936/37 ni prav nič znižal, temveč celo povišal za 200.000 Din, upoštevajoč pri tem odpis.

Iz tega jasno sledi, da je bila popolnoma pravilna naša trditev, da ni bil upravičen niti 5% povišek in da bi bilo upravičeno prišteti še najemnine od hiš, ki so prišle pod obdavčitev v letu 1936. in bodo obdavčene v letu 1937.

Za to smo prisiljeni, da Vas gospod načelnik finančnega odbora prosimo, da na prvi prihodnji seji ljubljanskega občinskega sveta podaste primerno izjavo, da ste našemu društvu pomotoma očitali na seji ljubljanskega občinskega sveta 13. III. t. l. demagogijo in da je bil ta očitek napravljen le vsled napačne informacije in da so pravilne navedbe v dopisih, ki smo jih poslali gg. občinskim svetnikom pred sejo občinskega sveta z 13. III. t. l. le za to, da varujemo korist udov naše organizacije in vseh drugih davkoplačevalcev.

Če bi naši želji ugodili, bomo smatrali neljubi incident, ki ga nismo mi zaslužili, za poravnani.

Upamo, da boste uvideli, da sicer ne moremo vtakniti stvari molče v žep in moramo iskati zadoščenja.

Beležimo z odličnim spoštovanjem

Ivan Frelj, l. r., predsednik.

Dr. Josip Regali, l. r., odbornik.

Kontrola odmere in pobiranja davkov

V »Službenih novinah« objavlja finančni minister g. Letica poslovnik o delovanju odseka za kontrolo državnih dohodkov. Namen tega novega odseka je, da vrši kontrolo zbiranja in pobiranja dohodkov pri vseh državnih uradih, podjetjih in ustanovah, ki sprejemajo državne dohodke, in da kontrolira zbiranje in pobiranje davkov po zakonu o neposrednih davkih, poslovnega davka, taks, trošarin, monopolov in carin. Nadalje vrši ta odsek kontrolo odmere državnih dajatev in kontrolo in-spekcijske službe nad organi, ki imajo

dolžnost, nadzirati poslovanje pri pobiranju državnih dohodkov. Odsek tudi proučuje in zasleduje gibanje državnih dohodkov in stavlja potrebne predloge finančnemu ministru, da se državni dohodki uspešneje realizirajo.

Pri tem odseku za kontrolo državnih dohodkov bo postavljenih 6 inspektorjev, ki bodo vršili službo pod neposrednim nadzorstvom finančnega ministra. V merodajnih krogih v Beogradu računajo, da bi država pri dosedanjih davčnih stopnjah lahko dobila za pol milijarde več dohodkov, če bi se davki strogo po zakonu odmerjali in pobirali.

Po poslovniku kontrolira ta odsek tudi odmero in pobiranje samoupravnih dajatev, kolikor se te dajatve pobirajo po državnih organih. Prav tako kontrolira odsek delovanje samoupravnih teles, kadar pobirajo državne dohodke. Organi odseka imajo pravico, da vršijo kontrolo poslovanja (pregled knjig, dokumentov, listin itd.) vseh podjetij in davčnih zavezancev, ki so dolžni pobirati in plačevati kakršnekoli državne dajatve, in sicer neposredne davke, poslovni davek, takse, trošarine, monopolske dajatve in carine.

Svojo kontrolno službo pa vrši odsek preko odposlancev, ki vrše svojo službo po navodilih finančnega ministra in šefa odseka, kadar pa to zahtevajo interesi službe, tudi po lastni iniciativi, toda le tedaj, kadar so na kontrolnem službenem potovanju. Ti odposlanci imajo stalno pooblastilo finančnega ministra, da izvršujejo vse ukrepe in posle predvidene v poslovniku. Razpored potovanj odredi šef odseka. Program potovanja odposlanca tega odseka sme biti znan samo finančnemu ministru, šefu odseka in osebi, kateri minister ali šef to sporočita.

Pravilnik o gradbenih predpisih za sela, ki so v neposredni bližini mest in trgov

Na podstavi določil odstavka 2. in 3. § 127. in odst. 2. § 138. gradbenega zakona je kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, pod št. K V No. 3870/1 predpisala gradbeni pravilnik za sela, ki so v neposredni bližini mest in trgov.

Člen 1.

Radi varovanja javnih gradbenih, higijenskih, prometnih in estetskih interesov ter enotnega uveljavljanja gradbenih predpisov v selih, ki so v neposredni bližini mest in trgov, veljajo materialna določila I. dela gradbenga zakona tudi za naslednja sela, odnosno občine:

1. Vič, Zg. Šiška, Št. Vid, Ježica, Moste, Dobrunje in Rudnik pri Ljubljani;
2. Gaberje, Lisce, Lava, Breg in Zavadna pri Celju;
3. Krčevina, Košaki, Pobrežje, Radvanje, Tezno, Studenci pri Mariboru;
4. Spod. in Zg. Breg ter Vičava pri Ptujju;
5. Zakot pri Brežicah;
6. Boštanj in Log pri Sevnici;
7. Dolga vas pri Dolnji Lendavi;
8. Mekinje pri Kamniku;
9. Stob, Studa in Vir pri Domžalah;
10. Prevrat, Blato in Pristava pri Kobjicah;
11. Stražišče, Primskovo, Huje in Klanec pri Kranju;
12. Bistrica pri Trzinu;
13. Videm in Stara vas pri Krškem;
14. Gradec pri Litiji;
15. Gornji Logatec;
16. Gornja Bistrica pri Slovenski Bistrici;
17. Stara Loka, Trata in Stari dvor pri Škofji Loki;
18. Kurja vas, Sava in naselje »Pod Možakljo« pri Jesenicah.

Člen 2.

Predmeti, že rešeni na prvi stopnji, se obravnajo po dotedanjih predpisih.

Člen 3.

Z dnem, ko zadobi ta pravilnik moč, prestateno veljati materialni predpisi dosedanjih stavbenih redov, kolikor se nanašajo na kraje, ki so navedeni v čl. 1. tega pravilnika ter nasprotujejo materialnim določbam I. dela gradbenga zakona. Oblastvena pristojnost ostane neizpremenjena.

Člen 4.

Ta pravilnik stopi v veljavo in zadobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenem listu kraljeve banske uprave Dravske banovine«.

Objavljeno v »Službenem listu« z dne 19. avgusta 1933, št. 432, kos 67 in je s tem dnem stopil v veljavo.

Pred inkorporacijo zidane hiše nimajo pravice do 20letne davčne olajšave

Razsodba upravnega sodišča v Celju.

Upravno sodišče v Celju je na tožbo N. N. in N., hišnih posestnikov v Ljubljani, zoper odločbo finančne direkcije v Ljubljani, brez javnega naroka, katerega sta se stranki odrekli, v nejavni seji razsodilo dne 20. marca 1927 pod št. F. 44/37—7 takole:

Tožba se zavrne radi neosnovanosti.

Razlogi.

Davčna uprava Ljubljana mesto je določila zgoraj imenovanima tožiteljema od zgradbe št. ... v Zgornji Šiški za davčno leto 1936 osnovo zgradarine z zneskom Din 12.000 (kosmata najemna, odnosno najemna vrednost Din 15.000). Ta znesek je davčna uprava med drugim ugotovila na ta način, da je določila najemno vrednost stanovanja tožiteljev z zneskom 7250 Din.

Pritožbi proti tej odmeri, v kateri sta tožitelja izpodbijala višino najemne vrednosti za lastno stanovanje, obenem pa zahtevala podaljšanje davčne olajšave na 20 let, odnosno v slučaju zavrnitve tega zahtevka priznanje 30% odbitek po čl. 36 zakona o neposrednih davkih, je dravska finančna direkcija v Ljubljani z odločbo z dne 7. novembra 1936 glede davčne osnove ugodila in odmero zgradarine razveljavila s tem, da bo vrednost letne najemnine ugotovil davčni odbor v smislu čl. 34, točka 2 zakona o neposrednih davkih, v ostalem pa je finančna direkcija pritožbo zavrnila radi neosnovanosti.

Proti tej odločbi sta tožitelja pravočasno vložila tožbo na upravno sodišče.

V tožbi uveljavljata tožitelja, da bi se morala davčna olajšava za predmetno zgradbo od prvotno priznanih 10 let, podaljšati na 20 let, ker je bila bivša občina Šiška priključena mestu Ljubljani, ki ima nad 50.000 prebivalcev; da bi se moralo, ako zgradbi ne pritiče 20-letna olajšava, priznati zgradbam, zgrajenim v hiši občine Šiška pred priključitvijo k Ljubljani, tudi še za naprej priznati 30% odbitek po čl. 36, odstavek 3 zakona o neposrednih davkih.

Tožitelja predlagata, da se izpodbijana odločba razveljavi.

Upravno sodišče je o tožbi naslednje razmotrivalo:

Po čl. 37/II, odstavek 2 zakona o neposrednih davkih pripada novim zgradbam 20-letna olajšava v krajih z nad 50.000 prebivalcev, in v krajih, v katerih je sedež banovine, v mestu Sušaku in v okolišni črti krajev, proglašanih po čl. 36 za kopališča in letovišča, v vseh ostalih krajih pa 10-letna olajšava.

Po odst. 6 čl. 37/II navedenega zakona se davčna olajšava začne z dnem, ko nastane davčna obveznost po čl. 31, točka 1 in 2 istega zakona.

Iz tega naslednjega določila jasno sledi, da so za priznanje trajanju davčne olajšave merodajne edino le okolnosti, ki so obstajale onega dne, s katerim se začne davčna olajšava, to je dne, ko je nova zgradba v smislu čl. 31, točka 1 in 2 zakona o neposrednih davkih postala zavezana davku. Nastanek novih okolnosti v toku trajanja davčna olajšave, ki bi ako bi obstajale že v času začetka davčne olajšave, imele za posledico daljšo dobo olajšave, na že priznani dobo olajšave ne morejo imeti brez posebnega zakonskega določila pravno nobenega vpliva. Takega določila pa zakon o neposrednih davkih nima.

Zahtevek tožiteljev, da se davčna olajšava za predmetno zgradbo radi tega, ker leži radi priključitve občine Šiška k Ljubljani v kraju, ima nad 50.000 prebivalcev, podaljša od 10 na 20 let, je torej neosnovan. Predmetni zgradbi namreč pripada v smislu zgoraj navedenega določila davčna olajšava samo za ono dobo, za katero ji je bila priznana po stanju pred priključitvijo bivše občine Šiška k Ljubljani.

Neosnovan je tudi zahtevek tožiteljev, da se predmetni zgradbi prizna 30% odbitek po čl. 36, toč. 3 zakona o neposrednih davkih, t. j. isti odstotek odbitka za kritje stroškov za vzdrževanje, upravo in amortizacijo zgradbe, ki ji je pripadal pred priključitvijo bivše občine Šiška k Ljubljani.

Po členu 36, točka 1 navedenega zakona se morajo kot stroški za vzdrževanje, upravo in amortizacijo od vsote kosmate najemnine v Ljubljani odbiti 20%. Ker predmetna zgradba od priključitve bivše občine Šiška leži v Ljubljani, ji pripada po pravkar citiranem določilu samo 20% odbitek od kosmate najemnine, ne glede na višino odbitka, ki ji je pripadal po legi pred priključitvijo občine Šiška k Ljubljani. Višina odbitka po čl. 36 zakona o neposrednih davkih se namreč ravna po vsakokratni legi zgradbe ob času odmere zgradarine. To izvira iz določil členov 34, 104 in 105 zakona o neposrednih davkih, po katerih se odmerja zgradarina kakor vsi neposredni davki sploh za vsako leto znova, zaradi česar se morajo za vsako odmero tudi znova ugotoviti vse odločilne činjenice, torej tudi okolnosti, ki vplivajo na višino odbitka po čl. 36 navedenega zakona.

Tožba je torej neosnovana.

To pritožbo je napravilo Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani in je tudi vse koleke, na Upravno sodišče v Celju celo 204 Din plačalo iz svojega. Poprej je naše društvo vložilo več pritožb tudi že na finančno ministrstvo, ki so bile odbite. Sedaj ne preostane drugega kakor prositi gosp. finančnega ministra, da dovoli 20letno olajšavo s posebnim zakonitim določilom. Vse drugo zabavljanje in kritikovanje ne boče nič pomagalo, temveč samo škodovalo.

Stroški za hodnik v inkorporiranih občinah

Odločba kralj. banske uprave v Ljubljani z dne 24. maja 1937, št. V. št. 4771/1. Mestno poglavarstvo v Ljubljani je na osnovi §§ 122 in 123 gradbenega zakona z dne 7. junija 1931, ki je stopil v veljavo dne 16. decembra 1931, odmerilo z odločbo N. N., posestniku v Ljubljani, 5824 Din 35 p kot povračilo stroškov za napravo hodnika ob njegovem posestvu, parc. št. 17/2, k. o. Zg. Šiška. Zoper to odločbo je vložil imenovani v zakonitem roku pritožbo na kr. bansko upravo v Ljubljani z utemeljitvijo, da je navedena odločba protizakonita, ker je bil hodnik napravljen v dobi, ko pritožnik še ni bil lastnik tangiranega posestva.

Proučivši spis in pritožni ugovor je kr. banska uprava na osnovi § 114. z. u. p. v zvezi s § 139. gradbenega zakona odločbo mestnega poglavarstva z dne razveljavila radi nezakonitosti.

Po določilih z. u. p. mora oblastvo radi ugotovitve strankinih pravic in obveznosti podnesti stanje stvari, dognano v ugotovljenem postopanju, pod abstraktne norme veljavnega zakona. Tako se z odločbo ustvarjajo, ukinjajo ali izpreminjajo pravni odnosi tangiranih strank.

Dejanje, ki je predmet pritožbe, je bilo ustvarjeno v l. 1932., ko je mestna občina napravila hodnik z robniki ob posestvu pritožne stranke, kar občina tudi izrecno priznava. V navedeni dobi je še obstajala upravna občina Zg. Šiška, ki je bila inkorporirana mestni občini ljubljanski z odločbo kraljevskih namestnikov z dne 5. septembra 1935, Sl. l. 525/77 ex 1935. V smislu razglasa mestnega poglavarstva v Ljubljani, Sl. l. št. 14 ex 1936, je prenehala poslovati navedena občina dne 15. februarja 1936. Ob času ustvaritve hodnika z robniki je veljal za območje Zg. Šiška torej še kranjski stavbeni red, ne pa novi gradbeni zakon.

Zbog navedenih stvarnih in pravnih dejstev bi bilo moralo prvostopnje oblastvo presojati vprašanje o povračilu stroškov za napravo konkretnega hodnika po določilih tedaj veljavnega stavbnega reda kranjskega, ne pa po določilih novega gradbenega zakona.

Ker so bile z odločbo mestnega poglavarstva kršene prisilne norme z. u. p., se je morala izpodbijana odločba zgolj iz formalnih razlogov razveljaviti, ne spuščaje se v stvarno presojo predmeta.

Zoper to odločbo ni nadaljnje pritožbe po redni administrativni poti.

Občni zbor društva hišnih posestnikov v Trbovljah

Letni redni občni zbor Društva hišnih posestnikov v Trbovljah se je vršil dne 8. aprila 1937 v Fortejevi dvorani v Lokah.

Po podanih letnih poročilih se je videle, da je bilo društvo v preteklem letu precej agilno ter je skušalo gospodarsko stanje posestnikov izboljšati. Občnega zbora se je udeležil tudi predsednik Zveze posestnikov g. Iv. Frelih, ki je podal jasno sliko gospodarstva in obdačenj posestnikov v raznih krajih in o delu Zveze posestnikov. Po predavanju se je razvila živahna debata.

Gospod podžupan Robert Plavšak je tolmačil občinski proračun za leto 1937-38 in zagovarjal povišanje občinskih doklad za zidavo novih delavskih stanovanj in drugo. Posestniki so naprosili g. podžupana, da podreza na merodajnem mestu, da se pet rudniških hiš z 18. stanovanji končno dogradi, da ne bo treba občini skrbeti za zidavo novih hiš za delavska stanovanja.

V splošnem se je občni zbor izrekel tudi proti mitnicam, ki se hočejo uvesti v kraju, ker je to nekaj srednjeveškega.

Nadalje je občni zbor po živahni debati sklenil enoglasno, da se pošlje spomenica kr. banski upravi dravske banovine, da naj se občinske doklade v proračunu znižajo za toliko, kolikor se je zvišala šolska doklada pri banovini, da ne bo proračun za l. 1937/38 večji od lanskega, ker tako povišanje ni v skladu z bansko uredbo in tudi takega povišanja ne morejo vzdržati davkoplačevalci. Odbor je ostal za društveno leto 1937. isti. S tajnim glasovanjem se je poverilo predsedniško mesto g. V. Pavlinu. Članarina za l. 1937 ostane 10 Din. Ker je v občini nad 500 privatnih posestnikov, naj se dela nato, da postane sleherni člen društva in vsaj vsak drugi naročnik »Moje doma«. Le tedaj more dru-

štvo delati v imenu vseh posestnikov in dosežati večje uspehe.

Sedanji občinski odbor v Trbovljah je sestavljen iz 36 odbornikov. Med njimi ni nobenega oficialnega zastopnika hišnega in zemljiškega posestva, trgovca, obrtnika in ne zastopnika industrije, kateri nosijo skoro vsa davčna bremena v občini. Da se bo to preziranje, zapostavljanje in neobjektivno postopanje pri kandidatnih listah za občinske volitve deloma odpravilo, je društvo tudi sklenilo, da se ustanovi akcijski odbor, kateri naj bi obstojal iz vseh predsednikov in tajnikov vseh v Trbovljah se nahajajočih gospodarskih organizacij predvsem Društva hišnih in zemljiških posestnikov, obrtnih društev, gostilničarske zdruge, združenja trgovcev in mesarske zdruge in druge.

Ta akcijski odbor bo imel nalogo združiti gospodarske kroge za enoten nastop v vseh vprašanjih gospodarstva in pretresati proračune samoupravnih teles, dajati navodila, pripombe in ev. pritožbe, dajati navodila za napoved zgradarine in pridobitne, za pritožbe in reklamacije v davčnih zadevah, tolmačiti najetja posojil itd.

Nadalje hočejo združene gospodarske organizacije enotno nastopati pri volitvah v odbore gospodarskega značaja, kakor združna elektrarna, v občinski in cestni odbor ter izvrševati razne intervencije itd.

Društveni odbor za leto 1937. je naslednji:

Predsednik: Pavlin Vinko, trgovec in hišni posestnik. Namestnik: Dreo Franjo, gostilničar in hišni posestnik. Tajnik: Omerzu Karel, učitelj in hišni posestnik. Namestnik: Dolinšek Jožef, zalagatelj piva in hišni posestnik. Blagajnik: Štih Anton, višji kanclist in hišni posestnik. Namestnik: Prelogar Josip, trgovec in hišni posestnik. Odborniki: Goropevšek Josip, gostilničar in veleposestnik. Plavšak Robert, šolski upravitelj v pok. in hišni posestnik. Rozin Miloš, klepar in hišni posestnik. Kocijan Josip, pekar in hišni posestnik.

RAZNO

Objave praznih stanovanj in lokalov naj se jih razobeša na lastni hiši ali drugod. Treba jih je po tar. p. zakona o taksah kolekovati po 50 para in banovinski kolek 25 para.

Hišni posestniki nimajo nikoli podnajema. Dasiravno smo že večkrat opozarjali, da imajo podnajemnike lahko samo najemniki, tedaj, če najemniki oddajajo svoje dele stanovanj dalje v podnajem. Hišni lastnik pa odda celo stanovanje ali lokal ali tudi posamezne sobe ali druge posamezne stanovanjske dele vedno samo v najem, ker v tem slučaju ni vmes najemnika, ki bi oddajal v podnajem. Zato morajo hišni lastniki tudi od meblovanih sob dajati strankam kolekovane pobotnice in napravljati za vsak tak slučaj tudi najemne pogodbe, če presegajo mesečne najemnine 200 Din. Kakor v drugih primerih, tudi tu ponovno svetujemo, da vsak hišni lastnik napravi z najemnikom pogodbo, četudi znes najemnine manj kot 200 Din, ker taka pogodba pride v primeru odpovedi vedno prav, če je navedena v pogodbi mesečna odpoved in so stavljeni tudi drugi najemniški pogoji. Ni pa dopustno napravljati pogodb, ki bi ne bile kolekovane tudi, če je najemina manjša od 200 Din mesečno.

Pregled ljubljanskih stanovanj. Posebna komisija mestnega prebivalstva pregleduje v Ljubljani stanovanja in naroča hišnim posestnikom razne preureditve in adaptacije. Vse prizadete hišne posestnike vabimo, da se zglasijo nemudoma v naši društveni pisarni, Salendrova 6. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.